

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Фортепіано»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Орган»

рівень вищої освіти	перший
ступінь вищої освіти	«Бакалавр»
галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
спеціалізація	«Фортепіано, орган»

**Дніпро
2019**

розробник Юрійчук Надія Анатоліївна .

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «орган» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Фортепіно. Орган» підготовки бакалаврів за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Програмою навчальної дисципліни «Орган» передбачено професійна підготовка музикантів-виконавців до концертно-творчої діяльності, а також виховання у здобувачів професійних навичок гри на органі, створення власної інтерпретації, аналіз творів, оволодіння певним обсягом виконавського репертуару різних стилів та жанрів. Виконання цього завдання включає: можливість планування творчого процесу, створення власної інтерпретації органних творів різних стилів, оволодіння комплексом необхідних технічних навичок, здатність до методико-виконавського аналізу творів, знання декількох методик викладання гри на органі та ін..

Навчання відбувається протягом 4-х семестрів – 16 кредитів. Поточна атестація – один раз у семестр з оцінкою 100 балів кожна.

Підсумкова атестація – наприкінці 8-го семестру.

2 ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Орган»– підготовка висококваліфікованих фахівців, які упродовж навчання у ВНЗ повинні оволодіти професійними знаннями й навичками, що є необхідними для їх подальшої творчо-виконавської, педагогічної й просвітницької діяльності.

Поставлена мета обумовлює наступні **навчально-методичні завдання**:

- опанування органної техніки для втілення власної художньої інтерпретації;
- вміння досліджувати твір, що виконується, застосовуючи принципи цілісного аналізу;
- здобуття навичок самостійної роботи;
- вміння планувати творчий процес роботи над музичним твором;
- вивчення методики викладання органа;
- володіння принципами складання різноманітного концертно-виконавського репертуару.

Предмет курсу – органне виконавство.

Матеріал курсу становлять видатні твори різних стилів та спрямувань для органа *solo*

Методи навчання

- Методи художньої демонстрації та художнього ілюстрування, метод створення індивідуального репертуару, консультування, збирання інформації, анотації, апробація виступу.
- Метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод).
- Метод стильового аналізу музичного твору.
- Робота з текстами, компаративні методи.
- Метод емоційної драматургії, метод роздуму про музику, метод життєвих асоціацій.
- Методи активізації самовдосконалення музично-слухацької діяльності, постановка проблеми, метод міжпредметних зв'язків, написання кваліфікаційних робіт.

Метод змістовного аналізу музичного твору

Загальні компетентності:

- Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

Фахові компетентності:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.
- Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, репетиційної роботи та концертних виступів.
- Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знаннями музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.
- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.
- Здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі творчої діяльності по створенню, інтерпретації, аранжуванню, перекладу музики.
- Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності.
- Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.
- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця / музикознавця / викладача.

Заплановані результати навчання:

- Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

- Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській діяльності, знання музичних стилів та репертуару.
- Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- Винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів.
- Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИМОГИ ДО ПРОГРАМ

ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

III курс		IV курс	
V семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
Заліковий модуль (січень) Бах. Маленька Прелюдія та фуга, , партита, хоральна прелюдія, Твір малої форми 100	Заліковий модуль (травень) Поліфонічний твір, Твір значної складності або декілька творів малої форми 100	Заліковий модуль (січень) Програма вільна (10-15 хв.) 100	Заліковий модуль Поліфонічний твір, Твір значної складності. 100

Приклади програм:

III курс

Заліковий модуль V семестр

Й.С.Бах.	Пастораль фа мажор BWV 590
Й.Брамс.	Хоральна прелюдія Es ist ein Ros' entsprungen №8 op.122
	Хоральна прелюдія Herzlich tut mich Verlangen №9 op.122
Л.Дичко.	Andante з циклу «Карпацьки фрески»

Заліковий модуль VI семестр

Л.Клерамбо.	Сюїта першого тону
М.Боссі.	Скерцо

IV курс

Заліковий модуль VII семестр

Й.С.Бах.	Фантазія соль мажор BWV 572
М.Регер.	Токката op.59
Л.Дичко.	Скерцо з циклу «Карпацьки фрески»

Заліковий модуль VIII семестр

М.Колеса.	Пасакалія
Ф.Ліст.	Фантазія та fuga на тему "В-А-С-Н" S.529

Орієнтовний репертуарний список

III курс

А.Асеїв.	Фуґи
М.Шух.	Тиха молитва
С.Луньов.	Апокрифи
Л.Дичко.	Анданте з циклу «Карпацьки фрески»
Д.Букстехуде.	Пасакалія ре мінор ВихWV 161
Д.Букстехуде.	Чакона мі нор ВихWV 160
Д.Букстехуде.	Прелюдія фа мажор ВихWV 144
Д.Букстехуде.	Прелюдія соль мажор ВихWV 170
Д.Букстехуде.	Прелюдія фа мажор ВихWV 157
Д.Букстехуде.	Прелюдія фа мажор ВихWV 156
Д.Букстехуде.	Токата соль мажор ВихWV 164
Д.Букстехуде.	Токата соль мажор ВихWV 165
Д.Букстехуде.	Канцонета до мажор ВихWV 167

Д.Букстехуде.	Канцонета ре мінор ВухWV 168
Д.Букстехуде.	Фуга до мажор ВухWV 174
Д.Букстехуде.	Фуга соль мажор ВухWV 175
Й.Пахельбель.	Чакона ре мінор
Й.С.Бах.	Хоральна прелюдія (за вибором):
	Allein Gott in der Hoh sei Her, BWV 715
	Christ lag in Todes Banden a 2 claiers et pedal, BWV 718
	Fantasia super Christ lag in Todes Banden choralis in alto manualiter, BWV 695
	Christum wir sollen loben achon Was furchtst du Feind, Herodes, sehr Fugetta manualiter, BWV 696
	Ein feste Burg ist unser Gott a 3 clavires et pedale, BWV 720
	Erbarm dich mein, o Herre Gott manualiter, BWV 72
	Gelobet seist du, Jesu Christ, BWV 722a
	Gelobet seist du, Jesu Christ, BWV722
	Gelobet seist du, Jesu Christ Fugetta manualiter, BWV 697
	Gott, durh deine Gute, BWV 724
	Gottes Sohn ist kommen Fugetta manualiter, BWV 703
	Herr Christs, der einig Gottes Sohn Fugetta manualiter BWV 698
	Фуgetта Nun Komm, der Heiland Heiland BWV699
	Фантазия Valet will ich dir geben ... BWV 735
Й.С.Бах.	Маленька прелюдія та фуга до мажор
Й.С.Бах.	Маленька прелюдія та фуга фа мажор
Й.С.Бах.	Маленька прелюдія та фуга ре мінор
Й.С.Бах.	Пастораль фа мажор BWV 590
Й.Брамс.	Хоральна прелюдія Es ist ein Ros' entsprungen№8 op.122
Й.Брамс.	Хоральна прелюдія Herzlich tut mich Verlangen №9 op.122
Й.Райнбергер.	Кантилена з Сонаты №
Р.Шуман.	Фуга на тему В-А-С-Н op.60, №3
С.Франк.	Прелюдія фуга та варіація op.18
Ф.Мендельсон.	Прелюдия и фуга ре мінор op.37
Л.Бьольман.	Молитва з «Готичної сюїти»
О.Месіан.	Янголи з циклу «Різдво Господнє»

IV курс

Л.Дичко.	Скерцо з циклу «Карпацьки фрески»
Л.Дичко.	Фінал з циклу «Карпацьки фрески»
М.Колеса.	Пасакалія
А.Асеїв.	одна з фуг на вибір
Д.Букстехуде.	Прелюдія та фуга соль мінор ВухWV 149
Д.Букстехуде.	Прелюдія соль мінор ВухWV 150
Д.Букстехуде.	Прелюдія, фуга та чакона до мажор ВухWV 137
Д.Букстехуде .	Прелюдія мі мінор ВухWV 142

Д.Букстехуде.	Прелюдія мі мінор ВихWV 143
Д.Букстехуде.	Прелюдія ля мажор ВихWV 151
Д.Букстехуде.	Прелюдія ля мінор ВихWV 158
Й.Пахельбель.	Чакона токата мінор
Й.С.Бах.	Прелюдія та фуга до мажор BWV 545
Й.С.Бах.	Прелюдія та фуга соль мажор BWV 541
Й.С.Бах.	Прелюдія та фуга ля мінор BWV 543
Й.С.Бах.	Прелюдія та фуга до мінор BWV 546
Л.Клерамбо.	Сюїта першого тону
Л.Клерамбо.	Сюїта ругого тону
Й.Брамс.	Хоральна прелюдія O Gott, du frommer Gott №7 op.122
Й.Брамс.	Хоральна прелюдія Es ist ein Ros' entsprungen№8 op.122
Й.Брамс.	Хоральна прелюдія Herzlich tut mich Verlangen №9 op.122
Й.Брамс.	Хоральна прелюдія Herzlich tut mich Verlangen №10 op.122
Р.Шуман.	Фуга на тему В-А-С-Н op.60, №4
Р.Шуман.	Фуга на тему В-А-С-Н op.60, №1
Р.Шуман.	Фуга на тему В-А-С-Н op.60, №2
Ф.Ліст.	Фантазія та фуга на тему "В-А-С-Н" S.529
А.Ріттер.	Соната ре мінор
Л.Бьольман.	Токата з «Готичної сюїти»
Л.Бьольман .	Менует з «Готичної сюїти»
О.Маха.	Траурна Токата

4.Росподіл годин за видами занять

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 16	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Денна форма навчання; нормативна частина, вибірковий навчальний цикл
	Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»	
Залікові модулі 8	Спеціалізація «фортепіано, орган»	Рік підготовки: 2
		Семестр
		V-VIII

Загальна кількість годин – 480		Індивідуальні заняття
		146 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітній ступінь «Бакалавр»	Самостійна робота
		334 год.
		Види контролю: поточний контроль, підсумкова атестація (залік) – VIII семестр

5. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

ПОРЯДОК НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Максимальна оцінка з навчальної дисципліни «орган» за семестр становить – 100 балів.

Мінімальний прохідний бал дорівнює – **60 балів**

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

художньо-довершене, технічно-переконливе виконання програми згідно вимог навчальної дисципліни.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82 – 89	B

виконання програми здобувачами на доброму професійному рівні без насичення процесу виконавства емоційною експресією.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	74 – 81	C

недостатнє розкриття художньо-образної змістовності у процесі виконання програми.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	64 – 73	D

виконання програми виявляє недостатнє знання нотного тексту й розуміння художньої ідеї твору.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	60 – 63	E

задовільне виконання програми, що виявляється у посередньому знанні нотного матеріалу, відсутності як часткових, так і генеральних кульмінацій у творах програми.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

виконанню бракує знання музичного тексту та логіки побудування музичних фраз.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0 – 34	F

здобувач не в змозі виконати твори обраної програми.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	A	5	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	4	добре	
74 – 81	C			
64 – 73	D	3	задовільно	
60 – 63	E			
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний, практичний, метод емоційного сприйняття, метод аналізу інтерпретації музичного твору, композиційної цілісності, відчуття стилю та жанру, відповідності програмі, самоконтроль, метод технічної відповідності.

6.САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота вимагає виконання здобувачем наступних завдань:

1. Опанування твору епохи бароко. Робота над артикуляцією.
2. Аналіз твору епохи бароко з точки зору теорії музичного змісту.
3. Вивчення історії виникнення твору епохи бароко.
4. Опанування твору епохи романтизму. Оволодіння різними видами техніки.
5. Художньо-образний аналіз транскрипції композитора-романтика.

6. Виявлення традиції виконання твору епохи романтизму, компаративний аналіз різних виконавських трактовок.
7. Робота над творами композиторів ХХ ст..
8. Аналіз виконавських засобів виразності у композиціях для органу ХХ ст.
9. Ознайомлення з творчістю сучасних українських композиторів.
Читання з листа.

7.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1.З історії світової органної культури XVI-XX століть, М. 2008
- 2.Кривицкая Е. Історія французької музики М. 2003
- 3.Органна книжечка. Очерки з історії та теорії органного мистецтва М. 2008
- 4.Назайкинський Е.В. Стиль и жанр в музыке : учеб. пособие. М. : Владос, 2003. 248 с.
- 5.Чайка О.В. Національна характерність як семантична властивість виконавської інтерпретації: автореф. дис. ... канд.мистецтвознавства : спец. 17.00.03. Муз. мистецтво; Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2007.

8. INTERNET - РЕСУРСИ

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, нотний фонд бібліотеки Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua та ресурси Internet.